

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Viken fylkeskommune
Postboks 220
1702 SARPSBORG

Deres ref

Vår ref

Dato

22/4317-36

19. august 2022

Høring av utkast til forskrifter om gjennomføring av deling av fylker

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) viser til brev 24. mars 2022 der vi orienterte om den pågående prosessen og tidsplanen for deling av tvangssammenslåtte fylkeskommuner og ba om tilbakemelding på konkrete forhold fylkeskommunene så behov for å regulere i forskrift med hjemmel i inndelingslova. Departementet har mottatt innspill fra alle fylkeskommunene. Vi har gjennomgått tilbakemeldingene, og takker for nyttige innspill.

Vi sender med dette utkast til forskrift om gjennomføring av deling av henholdsvis Viken fylke, Vestfold og Telemark fylke og Troms og Finnmark fylke på høring til de respektive fylkeskommunene. Fylkeskommunene får oversendt hvert sitt utkast til forskrift. Utkastene er likelydende (med unntak av fylkesnavn og antall medlemmer i fylkestingene). Utkast til merknader til den enkelte forskrift er også vedlagt. Departementet har i tillegg sendt utkastet til forskrift samt merknader på høring til KS, Samfunnsbedriftene, Norges Kommunerevisorforbund, Forum for kontroll og tilsyn, Kartverket og Arkivverket. Dokumentene publiseres også på regjeringen.no

Vi ber om at fylkeskommunen gir departementet tilbakemelding på utkastet **senest innen 16. september 2022**. Departementet tar sikte på fastsette forskriftene innen utgangen av september 2022.

Stortingets vedtak om deling av fylker og Ålesund kommune

Stortinget vedtok 14. juni 2022 deling av Viken fylke (til Østfold, Akershus og Buskerud fylker), deling av Vestfold og Telemark fylke (til Vestfold fylke og Telemark fylke), deling av Troms og Finnmark fylke (til Troms fylke og Finnmark fylke) og deling av Ålesund kommune (til Haram kommune og Ålesund kommune). Vi viser til Prop. 113 LS (2021–2022) Deling av

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Jan Gabriel Gabriel
22 24 72 19

fylker og Ålesund kommune og endringer i inndelingslova (ny fylkesinndeling og nye fylkesnavn) og Prop. 127 S (2021–2022) Tillegg til Prop. 113 LS (2021–2022) om deling av fylker og Ålesund kommune og endringer i inndelingslova (ny fylkesinndeling og nye fylkesnavn). De nye fylkeskommunene og kommunene trer i kraft 1. januar 2024. Fylkestingene og kommunestyrene til de nye fylkeskommunene og kommunene skal velges ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 og konstitueres i løpet av høsten 2023.

Om utkast til forskrift

Lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova) regulerer endringer i kommune- og fylkesgrenser. Loven inneholder få regler om selve gjennomføringen av et vedtak om deling av kommuner og fylker i to eller flere nye enheter. Inndelingslova § 17 gir Kongen fullmakt til å fastsette nærmere regler for å sikre gjennomføringen av vedtak om deling, og til å gjøre unntak fra gjeldende regler i lov eller forskrift. Slike unntak må knytte seg til forholdene i § 17 andre ledd bokstav a-e. Myndigheten til å fastsette forskrifter etter inndelingslova § 17 er delegert til Kommunal- og distriktsdepartementet.

Ettersom inndelingslova inneholder få regler om gjennomføring av deling, har departementet sett behov for å regulere flere forhold enn de som er regulert i loven, som redegjort for i brev til fylkeskommunene 24. mars 2022. I etterkant av dette, og på bakgrunn av tilbakemeldinger fra fylkeskommunene og kommunen som skal deles, har vi identifisert ytterligere forhold som bør reguleres med hjemmel i inndelingslova § 17.

Departementet har utarbeidet et utkast til merknader til de enkelte bestemmelsene i forskriftsutkastet. Vi viser til disse for en nærmere begrunnelse og beskrivelse av de forholdene som foreslås regulert.

I det følgende redegjøres det for enkelte forhold som ikke er regulert i forskriften eller fremgår av merknadene.

Fylkestingets kompetanse og intern delegering i forskriften

Forskriften følger kommunelovens system for kompetansetildeling og intern delegering. Det følger av kommuneloven § 5-3 andre ledd at fylkestinget treffer vedtak på vegne av kommunen, hvis ikke noe annet følger av lov. Når kompetanse legges til «fylkeskommunen», vil kompetansen i utgangspunktet ligge til fylkestinget, som fylkeskommunens øverste organ. Det fremgår av kommuneloven § 5-3 tredje ledd at fylkestinget kan delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren innenfor rammene av kommuneloven eller annen lov. I kommuneloven finnes det flere bestemmelser som uttrykkelig og konkret åpner for delegering. Det finnes også en rekke bestemmelser om at fylkestinget *selv* skal avgjøre en sak. Det betyr at fylkestinget ikke kan delegerer til andre å ta den aktuelle avgjørelsen.

Når det i forskriften gis kompetanse til «fylkeskommunen», vil myndigheten i utgangspunktet ligge til fylkestinget. Fylkestinget kan selv velge å delegerer myndigheten videre, i tråd med

kommunelovens regler i § 5-3. Dersom kompetansen gis til «fylkestinget selv», kan ikke myndigheten delegeres til andre. En slik delegeringssperre er i forskriften tatt inn for oppgaver som *etter kommuneloven* er gitt til «fylkestinget selv». Det omfatter bestemmelser om valg av revisor, etablering av interkommunale samarbeid, valg av parlamentarisk styreform og vedtak om økonomiplan, årsbudsjett og regnskap. I forskriften er det i tillegg tatt inn en delegeringssperre for vedtak om foreløpig fordeling av eiendeler, gjeld og egenkapital. Departementet mener det er nødvendig med delegeringssperre for slike avgjørelser, da dette er avgjørelser av vesentlig betydning for de nye fylkeskommunene.

Forskriften § 5 om ansettelse av kommunedirektør og annet nøkkelpersonell gjør et unntak fra dette systemet ved at myndigheten er lagt til «fylkestinget» med åpning for delegering kun til andre folkevalgte organer. Dette er gjort for å tydeliggjøre at myndigheten bare kan delegeres til andre folkevalgte organer, og ikke til ordføreren eller kommunedirektøren i samsvar med kommuneloven § 5-3 tredje ledd. Departementet mener det vil være uheldig, og lite i tråd med kommunelovens system, om kommunedirektøren eller ordføreren ansetter nye kommunedirektører for de to nye fylkeskommunene. Av praktiske hensyn har vi likevel åpnet for at fylkestinget kan delegerer myndigheten til andre folkevalgte organer, for eksempel til et utvalg som er opprettet etter kommuneloven § 5-7.

Økonomisk oppgjør

Når det gjelder det økonomiske oppgjøret, er dette i utgangspunktet et lokalt anliggende, hvor det gjelder full avtalefrihet, jf. inndelingslova § 18. Dersom de nye fylkestingene ikke kommer til enighet, vil reglene i inndelingslova om skjønnsnemnd komme til anvendelse.

Inndelingslovas regler om at de nye fylkeskommunene skal ha avtalefrihet i det økonomiske oppgjøret, og at hver og en av disse kan kreve nemndsbehandling, innebærer at departementet ikke kan fastsette en bestemmelse om at nåværende fylkeskommune vedtar bindende prinsipper for det økonomiske oppgjøret.

Det er likevel behov for at nåværende fylkeskommune fastsetter en *foreløpig* fordeling av bokførte eiendeler, gjeld og egenkapital, som grunnlag for utarbeidelse av økonomiplan og årsbudsjett for de nye fylkeskommunene. Det er også behov for at det blir fastsatt en fordeling av løpende betalingsforpliktelser, for å sikre at disse blir innfridd. Fylkeskommunene har også påpekt viktigheten av en slik regulering. Departementet har derfor foreslått en bestemmelse som ivaretar dette. En slik fordeling vil ikke være bindende for det økonomiske oppgjøret. Dersom de nye fylkeskommunene i det økonomiske oppgjøret avtaler andre fordelinger enn det som ligger i budsjettforutsetningene, vil det kunne tilsi at det gjøres budsjettjusteringer i etterkant.

Regional planstrategi og plangrunnlag

Viken fylkeskommune har bedt om at forskriften åpner for at fristen i plan- og bygningsloven § 7-1 første ledd kan fravikes. Etter denne bestemmelsen skal regional planstrategi utarbeides senest innen ett år etter konstituering av det nye fylkestinget. Departementet vurderer at de nye planstrategiene vil være et viktig verktøy for å bygge de nye

fylkeskommunene i samarbeid med kommunene. For å sikre god samordning i regionen, er det ønskelig at dette arbeidet skjer parallelt med at kommunene utarbeider kommunale planstrategier. Departementet forstår likevel at det kan bli utfordrende å klare tidsfristen, siden arbeidet trolig vil få en forsinket oppstart. Vi har derfor tatt inn en bestemmelse i forskriftene om at departementet kan gi utsatt frist for å ferdigstille regional planstrategi. Dette gjøres i dialog med fylkeskommunene.

Departementet har ikke sett behov for å omtale planprogram og plangrunnlag i forskriften. Det vil være opp til de nye fylkeskommunene å vurdere om planprogram og plangrunnlag utarbeidet av den tidligere kommunen er tilfredsstillende, herunder om prosesskravene er oppfylt.

Dokumentasjonsforvaltning og arkivansvar

Kommunal- og distriksdepartementet har i samråd med Kultur- og likestillingsdepartementet foreslått en bestemmelse om dokumentasjonsforvaltning og arkivansvar.

Forskriftsbestemmelsen gir fylkeskommunene et stort handlingsrom. Det er også gitt et unntak fra arkivforskriften, med hjemmel i inndelingslova § 17 andre ledd. Dersom det avdekkes behov for flere unntak fra regelverket underveis i arbeidet med delingen, vil departementet vurdere nødvendige endringer i forskriften.

Fylkestingsvalg høsten 2023

Når det gjelder regler for gjennomføring av fylkestingsvalget 2023, vises det til egen forskrift om dette som ble sendt på høring 9. august 2022: [Høring - forslag til endringer i valgforskriften - regjeringen.no](#).

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Jan Gabriel Gabriel
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer